

Fuller, o la follia com a mètode expressiu

Antoni Serra

N'estic convençut, senyores i senyors: el món va començar a desaparèixer com a paisatge ètic i estètic, fins i tot físic, el dia que el varen voler convertir en un espai apte per a la raó, lluny del caos, cosa que va succeir el primer dia eclesiàstic de la creació.

El món només es pot concebre des d'un caire irracional i primitiu. Quan el transformen en una xarxa de competitivats i el disfressen de cosmo-politisme, acaba essent no un espai lunar

Sí que hi té a veure, i molt. L'explicació és que els voldria parlar no del Fuller nat a Wolcester just en acabar la primera dècada d'aquest segle de les *immeravelles* que és el segle XX, segons els historiadors (clar que els historiadors en saben poca, d'història, i, en canvi, han après molta mecànica pròpia dels rosaris de l'aurora i, si en tenen dubtes, preguntin-ho a Bernard Shaw); no del Fuller recreador de *westerns* (*I shot Jesse James*); ni del primer Fuller immers en la filmografia bèl·lica (*The Big Red One*); ni d'aquell altre

versemblança de la inversemblança, expressada amb imatges vigoroses. La follia com a mètode expressiu. I, d'una societat d'assassins elegants, assassins de mans suaus per l'acció de cremes reparadores (amb alantoina?), de cabells llefiscosos amb molts tocs de brillantina, de dents lluent raspallades amb pasta que conté fluor a dojo i amb vestits comprats a botigues cares, què se'n pot esperar? Doncs que el periodista, que s'ha fet internar en el manicomi per escriure una història al màxim de realista, acabí foll, tan foll o més foll que tots els folls que hi viuen: un parany mortal, una història colpidora per moltes raons, ja que no crec que Sam Fuller hi plantegi només una qüestió pretesament moral en el sentit més convencional del terme.

Qui són realment els folls, és la pregunta clau. Com se sap que són folls?, en podria ser una altra.

Shock corridor ens projecta cap al dubte, ja sigui a través del personatge central, el periodista ambiciós de premis, ja sigui a través de protagonistes col·laterals, però essencials, com el negre que es creu membre del Ku Klux Klan i persegueix negres per matar-los, com el militar de profundes racionalitats bèl·liques i de cruel sentit destructor... Tota una galeria de personatges que són com el negatiu de la realitat assenyada, aquesta que circula sense cap estigma pels carrers d'una societat que vol ser moderna, avançada, la societat nord-americana de la tecnologia que substitueix els sentiments espontanis, però que no és més que la societat de les aparences, de la violència i, al cap i a la fi, de la destrucció de l'individu amb capacitat d'anàlisi i de crítica. Així ho vaig veure quan estrenaren la pel·lícula en els anys seixanta.

Ara que l'he tornada a veure, *Shock corridor* em continua plantejant preguntes: on és el manicomi? Fora o dintre les parets d'un psiquiàtric? On són els folls? En els manicomis o en els ministeris, les casernes militars, els despatxos dels capparets de la banca...?

Per a vostès va el pollastre... Però, abans d'avançar cap resposta, els recomano de tornar a veure *Shock corridor*. No es mereixen. ♦

Shock corridor

—comprensible, acceptable, per allò que pot tenir de llunàtic—, sinó un cementiri ple de silencis esquelètics... Llavors, justament, és el moment adequat perquè els que tenim la irracionalitat, la invertibració, com a mètode de sobreviure en una societat patètica que s'omple la boca amb la paraula equilibri i que fa tant com pot, des de la frontera racional, per accentuar els desequilibris, ens decidim pels vells filòsofs: Antístenes d'Atenes, Epicuri, Zenó de Clítion...

Supòs que gairebé ningú no endevina encara què té a veure tot això amb Sam Fuller.

Fuller d'expressió policíaca, tanmateix més prop de la meua sensibilitat (*The naked kiss*). Avui els vull parlar del magistral narrador d'una pel·lícula excepcional en blanc i negre a l'època del color (sobretot si ignoren les coloraines dels somnis, completament innecessàries en la meua opinió), com és *Shock corridor*.

A través de la història del periodista Peter Breck, que vol guanyar el Pulitzer descobrint l'autor d'un crim comès en un manicomi, Fuller aconsegueix la perfecta tensió narrativa, sempre *in crescendo*, la línia màgica que separa la

CAP DELS INDIS: Ens omple de vergonya que ens matin de fam!

Volem morir de millor manera!

The Plainsman, de **Cecil B. De Mille**